



PS508

АУТИЗЪМ И ПОВЕДЕНЧЕСКИ РАЗСТРОЙСТВА В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ

Актуал.: Протокол №5/28.09.22г. на УНС-ЦХН

Лектор: доц. д-р Диана Циркова

АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Аутизъм и поведенчески разстройства в детска възраст” има за цел да запознае студентите с основните психологически теории за аутистичното разстройство, детската психоза и поведенческите разстройства, които се наблюдават в детска възраст. да представи основните понятия в тази област. Анализират се класически и съвременни психоаналитични, когнитивни и поведенчески подходи за лечение на аутизъм и детска психоза, изследва се мястото на тези специфични проблеми в развитието на детето в съвременните диагностични класификатори МКБ-10 и ДСМ-4. Паралелно с теоретичните знания се създават практически умения за наблюдение и разпознаването на ранните сигнали за оттегляне в аутистично или психотично състояние, както и наблюдение и изследване спецификата на поведенческите и когнитивни трудности в развитието и обучението на детето. Въвеждат се подходи и модели за работа с родителите в контекста на образователните, социалните и терапевтични институции.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основни цели на дисциплината са:

- да се обогатят и развият теоретичните знания за същността, причините и лечението на аутизъм, детска психоза и поведенчески разстройства;
 - да се създадат умения за адекватно психологическо третиране на поведенческите проблеми произтичащи от аутистичното разстройство и други разстройства в развитието на детето, в училище, в специализираните институции и звена за лечение
- Изходните учебни резултати включват:
- да се създадат умения за работа с деца и със семействата на деца с такива проблеми;
 - да се формират нагласи за взаимодействие между психолога и останалите членове на специализирани екипи за работа с аутистични деца и деца с поведенчески разстройства в образователните и социални институции.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината е надграждаща и студентите трябва да са запознати с базисен курс по психология на детското развитие.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

Специалност	Статут	Кредити	Дистанционно обучение				Редовно обучение			Задочно обучение		
			прис.	л	с	общо	л	с	общо	л	с	общо
ОКС-магистър Детско-юношеска психология	задължителна	6					30	30	60	30		30

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. История на разпознаването и лечението на аутистичното разстройство

Тема 2. Аутистичното разстройство в съвременните диагностични класификатори МКБ-10 и ДСМ - 4

Тема 3. Разпознаване на аутистични тенденции в развитието на бебето /0 до 1г./ и малкото дете – 1-4г./ . Критерии за наблюдение, интервюиране на родителите и анализ на получената информация.

Тема 4. Подходи за лечение на аутистичното разстройство – Лео Канер, Бруно Бетълхайм, Франсис Тъстин, Ан Алварес, Доналд Мелтцер, Франсоаз Долто, Маргарет Малер, Розин Лефор, Даниел Сърн

Тема 5. Психотичното функциониране на субекта - Мелани Клайн, Доналд Уиникът, Ж.Лакан, Мод Манони

Тема 6. Грижите за новороденото и малкото дете като превенция за оттеглянето в аутистично и психотично състояние

Тема 7. Поведенчески разстройства в детска възраст – принципи на класифициране и диагностика.

Тема 8. Етиология, клинична картина и прогностични тенденции на поведенческите разстройства

Тема 9. Работа в специализирани екипи за грижи и лечение на деца с аутизъм и поведенчески разстройства

Тема 10. Работа с родители на деца с проблеми от аутистичния спектър и поведенчески разстройства

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебните дейности включват:

- Лекционен курс, на който се представят и дискутират основните теории, свързани с аутизма и съвременните класификации и подходи за лечение на поведенческите разстройства
- Семинарни занятия – представяне на курсови задачи от студентите, работа върху казуси
- Курсови задачи - предлага се списък от индивидуални задачи за всеки студент, които се разработват през семестъра и се представят чрез презентация в края на семестъра.

Методите на обучение са: презентирание, дискусия, дискусии в малки групи и представяне на мнения, прожекция на филми и обсъждане на основните акценти в тях, самостоятелна работа върху казуси.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка. Тя се получава от следните критерии – присъствие, активност в дискусиите, представяне на курсовата задача. Семестриалният изпит е индивидуален, под формата на дискусия с преподавателя, върху избрана от студента тема, по която е работил. При формирането на крайната оценка освен резултата от семестриалния изпит се има предвид и текущата оценка.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Alvarez Anne, Live Company /Psychoanalytic, Deprived and Abused Children/, Routledge, 1992
2. Mahler M., On Child Psychosis and Schizophrenia—*Autistic and Symbiotic Infantile Psychoses*, (1952). *Psychoanalytic Study of the Child*, 7:286-305
3. Rodriguez S. , Psychoanalysis with Children: History, Theory and Practice, 1999
4. Signs of Autism in infants /Recognition and Early Intervention, Karnac, 2007
5. Tustin Frances, Autism and Childhood Psychosis - author. Publisher: Karnac Books. Place of Publication: London. Publication Year: 1995., www.questia.com/
6. Tustin Frances, Autistic States in Children, Routledge & Kegan Paul, 1981
7. Tustin, F. (1988). The 'black hole': a significant element in autism. *Free Associations*, 1:35-50
8. Атанасов Н., Теории за психичното развитие в психоанализата, изд. „Проф.М.Дринов”, 2009
9. Атанасова А., Диагностика и оценка на разстройства от аутистичния спектър, УИ „Св.Кл.Охридски“, 2018
10. Аутизъм и детска психоза, изд. АБПП, 2022
11. Бебето и детето – тяло, език, психично, изд. АБПП, 2021
12. Бебето и малкото дете по пътя на порастването, изд.ЦОПСИ, 2010
13. Белезите на различието, ред. В.Банова, 2008
14. Бетелхайм Б., Пустая крепость. Детский аутизм и рождение Я, изд. Академический проект, 2004
15. Детето и неговите симптоми, ред. В.Банова, 2006
16. Долто, Фр. Несъзнаваният образ на тялото, изд. ЦПСП, БПП, 2005
17. Еванс К., Дубровски Я., Отвъд думите. Арт терапия с деца от аутистичния спектър, изд. ЦПСП, 2014
18. Клайн М., Любов, завист благодарност, ЛИК, 2002, Значимостта на формирането на символи за развитието на Аза
19. Лакан Ж., Работы Фрейда по технике психоанализа, т.1, Гнозис-Логос, 1998, с.121-146
20. Ландман П., Рибас Д. /ред./, Приносът на психоаналитиците за лечението на хората с аутизъм, 2022
21. Леви Джонатан, Децата аутисти, изд. Бгкнига, 2011
22. Манони Мод, Изоставашото дете и неговата майка, 2007, изд. Център за психосоциална подкрепа, Българско пространство за психоанализа
23. Матанова В., Психология на аномалното развитие, изд. „Софи-Р” 2003
24. МКБ-10, Психични и поведенчески разстройства /Клинични описания и диагностични указания/, Център за сътрудничество със СЗО по проблемите на психичното здраве, София, 1992
25. Психология аномалного развития ребенка, т. II, 2006, www.koob.ru
26. Работа в екип със страдащото бебе и дете, изд. ЦПСП, 2012
27. Работа с родителите, ред. Циантис Дж., изд. „Когито центр”, 2006
28. Справочник за диагностичните критерии на ДСН-IV-ТР. София: Българска психиатрична асоциация/изд. „Изток-Запад“
29. Стерн Д., Межличностный мир ребенка, Санкт-Петербург, 2006
30. Тревогата и бащата, ред. В. Банова, 2009
31. Уилямс К., Райт Б., Как да живеем с аутизъм и синдром на Аспергер, изд. „Изток-Запад”, 2013
32. Уиникът Д., От педиатрия към психоанализа, – гл. „Психози и грижи за децата”, изд. ЦПСП
33. Уроци французкого психоанализа, Когито-центр, 2007, Бернар Гольс „Младенческия депресии и ранний детский аутизм: проблемы раннего распознавания с.492-505

Книги на автори с аутизъм:

Sellin B, (1994). Une âme prisonnière. Paris: Robert Laffont.
Grandin, T. & M.Scariano 1986. Emergence labelled autistic. Tunbridge Wells: Costello.
Williams, D. (1996) Autism: An Inside-Out Approach. London: Jessica Kingsley Publishers.
Williams, D. (1998) Autism and Sensing: *The Unlost Instinct*. London: Jessica Kingsley Publishers
Грандин Т., Скариано М. М. Отворяя двери надежды. Мой опыт преодоления аутизма / Пер. с англ. Н. Л. Холмогоровой. — М.: Центр лечебной педагогики, 1999, www.koob.ru
Грандин Т., През моите очи, изд. Изток-Запад, 2016

Художествена литература

Хадън М., Странна случка с куче през нощта, Унискорп, 2004
Старобинец А., Пубертет

Филмография

„Аутизъм всеки ден“, „Под синьо небе“



Сигнатура: PS 508

АУТИЗЪМ И ПОВЕДЕНЧЕСКИ РАЗСТРОЙСТВА В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ

Лектор: Доц. д-р Диана Циркова

1. История на разпознаването и лечението на аутистичното разстройство
2. Аутистичното разстройство в съвременните диагностични класификатори МКБ-10 и ДСМ - 4
3. Разпознаване на аутистични тенденции в развитието на бебето /0 до 1г./ и малкото дете – 1-4г./
4. Критерии за наблюдение, интервюиране на родителите и анализ на получената информация.
5. Подходи за лечение на аутистичното разстройство
6. Психотичното функциониране на субекта
7. Грижите за новороденото и малкото дете като превенция за оттеглянето в аутистично и психотично състояние
8. Поведенчески разстройства в детска възраст – принципи на класифициране и диагностика.
9. Етиология, клинична картина и прогностични тенденции на поведенческите разстройства
10. Работа в специализирани екипи за грижи и лечение на деца с аутизъм и поведенчески разстройства
11. Работа с родители на деца с проблеми от аутистичния спектър и поведенчески разстройства

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Signs of Autism in infants /Recognition and Early Intervention, Karnac, 2007
2. Tustin Frances, Autism and Childhood Psychosis - author. Publisher: Karnac Books. Place of Publication: London. Publication Year: 1995., www.questia.com/
3. Атанасов Н., Теории за психичното развитие в психоанализата, изд. „Проф.М.Дринов”, 2009
4. Бебето и малкото дете по пътя на порастването, изд.ЦОПСИ, 2010
5. Долто, Фр. Несъзнаваният образ на тялото, изд. ЦПСП, БПП, 2005
6. Еванс К., Дубровски Я., Отвъд думите. Арт терапия с деца от аутистичния спектър, изд. ЦПСП, 2014
7. Клайн М., Любов, завист благодарност, ЛИК, 2002, Значимостта на формирането на символи за развитието на Аза
8. Лакан Ж., Работы Фрейда по технике психоанализа, т.1, Гнозис-Логос, 1998, с.121-146
9. Леви Джонатан, Децата аутисти, изд. Бгкнига, 2011
10. Манони Мод, Изоставашото дете и неговата майка, 2007, изд. Център за психосоциална подкрепа, Българско пространство за психоанализа
11. Матанова В., Психология на аномалното развитие, изд. „Софи-Р” 2003

12. МКБ-10, Психични и поведенчески разстройства /Клинични описания и диагностични указания/, Център за сътрудничество със СЗО по проблемите на психичното здраве, София, 1992
13. Психология аномалного развития ребенка, т. II, 2006, www.koob.ru
14. Работа в екип със страдащото бебе и дете, изд. ЦПСП, 2012
15. Справочник за диагностичните критерии на ДСН-IV-ТР. София: Българска психиатрична асоциация/изд. „Изток-Запад“
16. Тревогата и бащата, ред. В. Банова, 2009
17. Уилямс К., Райт Б., Как да живеем с аутизъм и синдром на Аспергер, изд. „Изток-Запад“, 2013
18. Уиникът Д., От педиатрия към психоанализа, – гл. „Психози и грижи за децата“, изд. ЦПСП
19. Уроци французкого психоанализа, Когито-центр, 2007, Бернар Голъс „Младенческите депресии и ранний детский аутизм: проблемы раннего распознавания с.492-505